

בין כף הנה מזדמן הזקן של הזקנים אליו, ואמר לו, לא כל הרשעים שוים, שיש רשע גמור, ויש רשע שאינו גמור. הרשע שאינו גמור יש לו חלק בקדשה ויש לו חלק בטמאה, ששניהם התערבו בו, ועל זה נאמר ראיתי רשעים קברים וכאן ומקום קדוש יהלכו, ולא אמר ראיתי רשעים גמורים. שהרשע הגמור אין לו חלק בקדשה ודאי.

אבל רשע שאינו גמור, יש לו חלק בקדשה. וכדי להטהר מהטמאה, מורידים אותו בגלגול, ולזה אין שעה ועת וזמן ידוע, אלא יבא כמה פעמים בגלגול עד שיטהר מאותה הזדמנה. לאמן שהיה לו כלי של כסף מערב במין אחר, רצה לבררו וללבונו, מה עשה? היה יוצק אותו בכלי כמה פעמים, וזרקו לאש עד שהתברר והתלבן, וסוד הדבר - (איוב כב) אשר קמטו ולא עת נהר יוצק יסודם.

איזה נהר? זה נהר דינור ששם יוצק הנשמה עד שמתלבנת. ומה זה אשר קמטו ולא עת? אלו תשע מאות שבועים וארבעה דורות שהתקמטו בלא עת והסתלקו בלא עת טרם זמנם, וזרק אותם הקדוש ברוך הוא בגלגול על כל דור ודור, והחזיר אותם ליסוד.

וזהו ונהר יוצק יסודם, שהם ד' יסודות של ארבעה פרצופים, שהם פרצוף אדם ופרצוף אריה ופרצוף שור ופרצוף נשר, שממנים על מים ואש ורוח ועפר. אריה מפרכבה, וגלגולו מים. שור מפרכבה, וגלגולו אש. נשר מפרכבה, וגלגולו רוח. אדם מפרכבה, וגלגולו עפר. זהו שכתוב ואדם אל עפר ישוב.

אדהכי הא סבא דסבין קא אזדמן ליה, אמר ליה לאו כל רשיעיא שוין, דאית רשע גמור, ואית רשע שאינו גמור. רשע שאינו גמור אית ליה חולקא בקדושא, ואית ליה חולקא במסאבו, דאתערבו ביה תרויהו. ולהאי אתמר ראיתי רשעים קברים וכאן ומקום קדוש יהלכו. ולא אמר ראיתי רשעים גמורים. דרשע גמור לית ליה חולקא בקדשה ודאי.

אבל רשע דלאו איהו גמור, אית ליה חולקא בקדשה. ובגין לאתדכאה ממסאבו נחתין ליה בגלגולא. ולהאי לית שעתיא ועת וזמן ידיע אלא ייתי כמה זמנין בגלגולא עד דיתדפי מההוא זיהמא. לאומנא דהיה ליה מאנא דכספא מערב במינא אחרא. פעא לבררא וללבנא ליה. מה עבד היה יוצק ליה במנא כמה זמנין, וארמי ליה בנורא עד דאתברר ואתלבן. ורזא דמלה (איוב כב טז) אשר קמטו ולא עת נהר יוצק יסודם.

מאי נהר דא נהר דינור דתמן יוצק נשמתא עד דאתלבנא. ומאי אשר קמטו ולא עת אלין תתקע"ד דרין דאתקמיטו בלא עת ואסתלקו בלא עת קדם זמניהו, וזריק לון קדשא בריהו הוא בגלגולא על כל דרא ודרא וחזר לון ליסוד.

ודא איהו נהר יוצק יסודם. דאנון ארבע יסודין דארבע פרצופין, דאנון פרצוף אדם, ופרצוף אריה, ופרצוף שור, ופרצוף נשר, דממנין על מיא ואשא ורוחא ועפרא. אריה מפרכבה וגלגולא דילה מיא, שור מפרכבה וגלגולא דילה אשא. נשר מפרכבה וגלגולא דילה רוחא. אדם מפרכבה וגלגולא דילה עפרא. הדא הוא דכתיב (שם לד טז) ואדם על עפר ישוב.

ער שלש חיות נאמר, הן כל אלה
 יפעל אל פעמים שלוש עם גבר.
 אדם צוה לאלף דור. בא רבי
 שמעון לנשקו, ופרח למעלה.
 אמר רבי שמעון, זקן זקן, עליך
 נאמר (מלאכי ב) הלא אב אחד
 לכלנו. בדיוקן שלמעלה, אבינו
 שבשמים. אשרי חלקנו שזכינו
 שיהיה לנו בך חלק.

ומה היה? פשתים, שנאמר בו
 (שמות כח) ועשה להם מכנסי בד
 לכסות בשר ערוה. אמר לו רבי
 אלעזר, אם פן שהתכסתה בו
 הערוה - הוא טוב! אמר לו, בני,
 לא כל העריות שוים. זה לא
 הקריב הקרבן הנה אלא לקרב
 את ערותו לה, שנאמר בו (ויקרא
 יח) איש איש אל כל שאר בשרו
 לא תקרבו לגלות ערוה אני ה'.
 ומהי ערותו? הזנה הרעה,
 הערלה הנקבה, שערלה היא
 שנאמר בה אדם הראשון מושף
 בערלתו הנה.

ומהי האם של הערפוביזה הרעה?
 פרי העץ של טוב ורע, שנאמר
 בה (בראשית א) ותקח מפריו
 ויתאכל ותתן גם לאישה עמה
 ויאכל. ומהי? ליליית, משם
 באים הערב רב, שהם מערבים
 בישראל, שנאמר בהם (ישעיה א)
 הוי גוי חטא, שהם זרע מרעים
 בנים משחיתים וגו'. ואמרו אלה
 אלהיך ישראל לעגל. ומשום זה
 (בראשית ד) ואל קין ואל מנחתו לא
 שעה.

והרי נאמר בקדוש ברוך הוא,
 (תהלים קמה) ורחמיו על כל מעשיו,
 ונאמר פי לא אחפץ במות המת,
 וקבל אותם, וכל שפן לקרבנו של
 קין. אלא שהיה רצונו לרע, כמו
 שנתבאר. אבל הבל היה רצונו
 בקרבנו לקרב את השכינה,
 לאותו שנאמר בו (דניאל י) ועתיק
 הימים יושב, לבושו פשלג לבן,

תלת חיון עליהו אתמר (שם לג ט) הן כל אלה
 יפעל אל פעמים שלוש עם גבר. אדם,
 (תהלים קה ח) צוה לאלף דור. אתא רבי שמעון
 לנשקא ליה פרח לעלא. אמר רבי שמעון (דף
 קלח ע"א) סבא סבא עליך אתמר (מלאכי ב י) הלא
 אב אחד לכלנו. בדיוקנא דלעלא אבינו
 שבשמים זכאה חולקנא דזכינא למהוי בך
 חולקא.

ומאי היה פשתים, דאתמר ביה (שמות כח מב) ועשה
 להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה. אמר
 ליה רבי אלעזר אם פן דאתפסי ביה בשר
 ערוה טוב איהו. אמר ליה פרי לאו כל עריות
 שוין, האי לא קריב קרבנא דא אלא לקרבא
 ערוה דילה לה' דאתמר ביה (ויקרא יח ו) איש איש
 אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה
 אני ה'. ומאי ערוה דילה זהמא בישא ערלה
 נוקבא דערלה היא דאתמר בה אדם הראשון
 מושף בערלתו הנה.

ומאי ניהו אמא דערפוביזא בישא, איבא
 דאילנא דטוב ורע דאתמר בה (בראשית ג
 ו) ותקח מפריו ויתאכל ותתן גם לאישה עמה
 ויאכל. ומאי ניהי ליליית מתמן קא אתין ערב
 רב, דאנון מערבין בישראל דאתמר בהון (ישעיה
 א ד) הוי גוי חטא, דאנון זרע מרעים בנים
 משחיתים וגו'. ואמרו אלה אלהיך ישראל
 לעגלא. ובגין דא (בראשית ד) ואל קין ואל מנחתו
 לא שעה.

והא קדשא פריף הוא אתמר ביה (תהלים קמה ט)
 ורחמיו על כל מעשיו, ואתמר ביה (יחזקאל
 יח לב) פי לא אחפץ במות המת, וקביל לון כל
 שפן לקרבנא דקין. אלא דהוה רעותה לביש
 פמא דאתמר אבל הבל הוה רעותה בקרבנא
 דילה לקרבא שכינתא להוהוא דאתמר ביה

ושער ראשו כצמר נקי. במה?
באותו שהקריב מבכורות צאנו
ומחלבהן. ומשום זה וישע ה'
אל הכל. והרי נתבאר.

ומיד כשלא התקבל קרבנו של
קין, ויחר לקין מאד. ויאמר ה'
אל קין למה חרה לך שלא
התקבל קרבנך? אם תיטיב
מעשיך בגלגול - שאת לך בעולם
ותקבל בתשובה, ואם לא -
לפתח חטאת רבץ.

הנה פאן אדם של עשיה ויצירה,
אדם של בריאה, שבארוה על
תפארת. מה זה בצלמו בצלם?
שתי הדמיות שלו למעלה. אלו
הם ו"ו, שתי ווי"ן, הם שני
דיוקנאות של א' שהוא האדם
של האמצע.

שהשכינה העליונה היא דמות
אדם עליון, שהוא חכמה,
והשכינה התחתונה דמות אדם,
שהוא העמוד האמצעי. ועוד,
העמוד האמצעי בדיוקן של פתח,
וזה אדם של בריאה. ואדם של
יצירה צדיק בדיוקן החכמה.
ומשום זה (מלכים א ה) ויהיה נתן
חכמה לשלמה. שהוא צדיק
ברית שלום, שלום ה'. ושכינה
התחתונה אדם של עשיה, דמות
השכינה העליונה.

ועוד אדם מהצד של וא"ו הוא
ארוך אפים, וזה אדם של בריאה,
אדם של יצירה, זעיר אנפין
מהצד של וי"ו. ויצר. יו"י אלו הם
הספירות של בריאה ויצירה
ועשיה התחתונים. ועוד,
בראשית בר"א שי"ת, והם אדם
של בריאה ויצירה ועשיה
התחתונים, ואדם של בריאה
ויצירה ועשיה העליונים.

ומצאנו שטמונים בספרו של
חנוך, שאדם בחשבון קטן הוא
תשע, וכל ספירה נקראת אדם,
והשכינה התחתונה דמות אדם.

ויעתיק יומין יתב לבושה פתלג חור
ושער רישה פעמר נקא. במאי, בההוא דקריב
מבכורות צאנו ומחלבהן. ובגין דא
וישע ה' אל הכל. והא אתמר.

ומיד דלא אתקבל קרבנא דקין, ויחר לקין
מאד. ויאמר ה' אל קין למה חרה לך
דלא אתקבל קרבנך. אם תיטיב עובדך
בגלגולא, שאת לך בעלמא ותתקבל בתיובתא.
ואם לאו, לפתח חטאת רבץ.

הא הכא אדם דעשיה ויצירה אדם דבריאה
דאוקמוה על תפארת. מאי בצלמו בצלם
דתרין דיוקנין דילה לעלא. אלין אנון ו'ו תרין
ווי"ן אנון תרין דיוקנין דא' דאיהו אדם
דאמצעיתא.

דשכינתא עלאה איהי דמות אדם עלאה
דאיהו חכמה. ושכינתא תתאה
דמות אדם דאיהו עמודא דאמצעיתא. ועוד
עמודא דאמצעיתא בדיוקנא דכתר ודא אדם
דבריאה. ואדם היצירה צדיק בדיוקנא
דחכמה. ובגין דא (מלכים א ה כו) ויהיה נתן חכמה
לשלמה. דאיהו צדיק ברית שלום שלם ה'.
ושכינתא תתאה אדם דעשיה דמות דשכינתא
עלאה.

ועוד אדם מסטרא דוא"ו איהו ארוך אנפין
ודא אדם דבריאה אדם היצירה זעיר
אנפין מסטרא דוי"ו. יו"י אלין אנון ספירן
דבריאה ויצירה ועשיה תתאין, ועוד, בראשית
בר"א שי"ת, ואנון אדם דבריאה ויצירה
ועשיה תתאין, ואדם דבריאה ויצירה ועשיה
עלאין.

ואשבחנא טמירין בספרא דחנוך, דאדם
בחשבון זעיר תשע איהו. וכל
ספירה אתקריאת אדם. ושכינתא תתאה דמות